

Protokoll fört vid enskild föredragning

Utbildnings- och kulturavdelningen
Utbildningsbyrån

Beslutande
Minister
Annika Hambrudd

Föredragande
Specialsakkunnig
Bodil Regårdh

Justerat
Omedelbart

20

Revidering av läroplan gällande integrationsutbildning för
vuxna invandrare på Åland

ÅLR 2022/1576

47 U2

Beslut

Ålands landskapsregering beslöt fastställa revideringar i Läroplan gällande integrationsutbildning för vuxna invandrare på Åland i enlighet med LL (2012:74) om främjande av integration (bilaga).

Integrationsutbildningen för vuxna invandrare är i huvudsak en kvalificerad språkutbildning som syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. I utbildningen ingår även undervisning som främjar tillträde till arbetslivet eller vidareutbildning såsom samhälls- och arbetslivskunskap, kulturkännedom och användning av data- och kommunikationsteknik.

Revideringen gäller införande av undervisning i grundläggande matematiska färdigheter i läroplanen. Läroplanen kan i och med revideringen användas i läskunnighetskedet inom grundskoleutbildning för andra än läropliktiga.

Den reviderade läroplanen gäller från och med 1.8.2022 och tills vidare.

Läroplan gällande integrationsutbildning för vuxna invandrare på Åland

**UTBILDNING I SVENSKA, MATEMATIK, SAMHÄLLSKUNSKAP OCH
ARBETSLIV SAMT VÄGLEDNING TILL ARBETE OCH
VIDAREUTBILDNING**

Dnr: 2022/1576

Datum: 1.3.2022

PB 1060, AX-22111 Mariehamn

registrator@regeringen.ax

+358 18 25 000

www.regeringen.ax

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	2
2.	Utbildningens syfte och mål.....	3
3.	Beskrivning av målgrupper.....	4
4.	Utbildningens uppbyggnad och studievägar.....	4
5.	Antagning till utbildningen och personlig studieplan.....	5
6.	Utbildningens omfattning och upplägg.....	5
6.1	Bedömning av utgångsnivå och studieväg.....	6
7.	Inlärningsmiljö och arbetssätt.....	7
8.	Integrationsutbildningens mål och centrala innehåll.....	8
8.1	Svenska och kommunikativa färdigheter.....	8
8.1.1	Utbildning i grundläggande litteracitet.....	8
8.1.2	Utbildning i förberedande alfabetisering för grundnivå.....	10
8.1.3	Utbildning på grundnivå (A1/A2).....	11
8.1.4	Fungerande grundläggande språkfärdighet (B1.1).....	12
8.2	Grundläggande matematiska färdigheter.....	13
8.2.1	Talens värld.....	13
8.2.2	Tal i vardagen.....	13
8.2.3	Räkneoperationer i vardagen.....	14
8.3	Färdigheter för arbetslivet och samhällsfärdigheter.....	14
8.3.1	Arbetslivsfärdigheter.....	14
8.3.2	Arbetslivsperioder.....	15
8.3.3	Samhällskunskap.....	15
8.3.4	Kulturkännedom.....	16
8.4	Användning av informations- och kommunikationsteknik.....	16
8.5	Handledning.....	16
9.	Bedömning.....	17
9.1	Bedömning under utbildning.....	17
9.2	Bedömning och betyg efter avslutad utbildning.....	18
10.	Bilaga 1 Allmän beskrivning av språkkunskapsnivåerna.....	20
11.	Bilaga 2 Nivåskala för språkkunskaper.....	22

1. Inledning

Syftet med integrationslagen¹ är att främja invandrades integration och stödja deras aktiva deltagande i verksamheten i det åländska samhället. För att effektivera invandrarnas integration och deras sysselsättning föreskriver man i integrationslagen om åtgärder och service som främjar och stöder integration. Åtgärder och tjänster som främjar och stöder integrationen såsom undervisning i svenska och information om samhället, kulturen och möjligheterna till sysselsättning och utbildning bör erbjudas invandrare. Enligt integrationslagen ska landskapsregeringen uppgöra en läroplan för integrationsutbildning².

Med *invandrare* avses en person som har flyttat till Åland och vistas i landet med ett tillstånd som beviljats för annat än turism eller därmed jämförbar kortvarig vistelse. Det handlar om invandrare som beviljats uppehållstillstånd eller uppehållskort enligt utlänningslagen eller vilkas uppehållsrätt i Finland har registrerats³.

För invandrare som passerat läropliktsåldern⁴ (fyllt 17 år) ordnas undervisning i svenska och vid behov läs- och skrivfärdigheter (grundläggande litteracitet), färdigheter i samhällsliv, kultur och livskompetens samt annan undervisning som främjar tillträde till arbetslivet och vidareutbildning⁵.

Vid en inledande kartläggning enligt lagen om främjande av integration⁶ bedöms preliminärt invandrarens förutsättningar för sysselsättning, studier och annan integration samt behovet av språkutbildning. Arbetslösa invandrare och invandrare som får annat än tillfälligt utkomststöd är berättigade till en inledande kartläggning. En inledande kartläggning kan göras också åt en annan invandrare som ber om det ifall det bedöms att han/hon behöver. Det är antingen Ålands arbetsmarknadsmyndighet (Ams) eller kommunen som gör den inledande kartläggningen.

Utgående från den inledande kartläggningen görs en plan som ska stödja och styra invandraren till åtgärder och tjänster som främjar integrationen. I planen kommer man överens om de åtgärder och tjänster vars syfte är att stödja invandrare i att skaffa sig kunskaper i svenska och andra nödvändiga kunskaper och färdigheter som behövs i arbetslivet och samhället.

Läroplanen för integrationsutbildning av vuxna invandrare på Åland används i integrations- och språkundervisning för invandrare och för andra inflyttade med annat modersmål än svenska som passerat läropliktsåldern och som är i behov av svenskakunskaper. Integrationsutbildning finansierad som sysselsättningsfrämjande utbildning i enlighet med lagen om sysselsättningsfrämjande utbildning⁷ ges enligt denna läroplan.

¹ § 1 i LL om främjande av integration (2012:74)

² § 20 i LL om främjande av integration (2012:74)

³ § 3 i LL om främjande av integration (2012:74)

⁴ § 1 i LL om barnomsorg och grundskola (2020:32)

⁵ § 20 i LL om främjande av integration (2012:74)

⁶ § 10 i LL om främjande av integration (2012:74)

⁷ § 21 i LL om ändring av landskapslagen om integration (2015/60)

Grundläggande litteracitet för vuxna invandrare med kort eller ingen skolbakgrund ges enligt denna läroplan i studieväg 1 och ordnas i regel som sysselsättningsfrämjande utbildning. Efter utbildning i grundläggande litteracitet ska invandraren enligt förutsättningar och behov fortsätta sina studier på följande nivå inom sin studieväg i integrationsutbildningen.

Annan utbildning som ordnas för invandrare som passerat läropliktsåldern, till exempel grundläggande eller yrkesinriktad utbildning, följer läroplansgrunderna för ifrågavarande utbildning. Om utbildningen inte har läroplansgrunder kan denna läroplan i tillämpliga delar följas.

2. Utbildningens syfte och mål

Integrationsutbildningen för vuxna invandrare främjar och stöder den studerandes möjligheter att delta som en aktiv medlem i det åländska samhället.

Syftet med integrationsutbildningen är att stödja en invandrares integration genom att utveckla sådana språkliga, samhälleliga och kulturella färdigheter som hjälper invandraren att klara av dagliga situationer i sin nya miljö och hjälper invandraren att fungera i arbetslivet och söka sig till fortsatta studier.

Integrationsutbildningen för vuxna invandrare är i huvudsak en kvalificerad språkutbildning som syftar till att ge vuxna invandrare och andra inflyttade som är i behov av svenskakunskaper, grundläggande kunskaper i svenska språket. En person med ett annat modersmål än svenska ska inom utbildningen få lära sig att utveckla ett funktionellt andraspråk. Utbildningen ska ge språkliga redskap för kommunikation och aktivt deltagande i vardags-, samhälls- och arbetsliv. Den språkliga målsättningen i integrationsutbildningen är att studerande får grundläggande språkkunskaper i svenska, vilket innebär en språkbehärskning som i genomsnitt motsvarar nivå B1.1 enligt allmänna språkexamina.⁸

Utbildningen syftar också till att ge vuxna invandrare som har ingen eller kort skolbakgrund och saknar grundläggande läs- och skrivfärdigheter möjlighet att förvärva sådana färdigheter. En person som har ett annat skriftsystem än det latinska alfabetet ska få läs- och skrivundervisning inom ramen för utbildningen.

I integrationsutbildningen ingår också i enlighet med integrationslagen annan undervisning som främjar tillträde till arbetslivet eller vidareutbildning såsom färdigheter i samhällsliv, kultur, grundläggande matematik och användning av data- och kommunikationsteknik. Färdigheter för arbetslivet främjas bland annat med arbetslivsperioder i integrationsutbildningen.

⁸ § 20 i LL om främjande av integration (2012:74)

3. Beskrivning av målgrupper

- Vuxna personer som har kort eller ingen skolgång (0–5 år) från hemlandet.
- Vuxna personer som gått i grundskola (6–9 år) i sitt hemland och personer med en yrkesutbildning eller högskole- eller universitetsutbildning som **inte kan** det latinska alfabetet.
- Vuxna personer som gått i grundskola (6–9 år) i sitt hemland och personer med en yrkesutbildning eller högskole- eller universitetsutbildning som **kan** det latinska alfabetet.

4. Utbildningens uppbyggnad och studievägar

Integrationsutbildningen är indelad i 4 utbildningsnivåer A-D fördelade i 3 olika studievägar, **studieväg 1, studieväg 2 och studieväg 3** som riktar sig till personer med olika bakgrund, förutsättningar och mål.

Nivå			
B1.1	Utbildning D B1.1 nivå och grundläggande litteracitet 20 veckor	Utbildning D B1.1 nivå 20 veckor	Utbildning D B1.1 nivå 20 veckor
A2	Utbildning C Grundnivå (A1/A2) och grundläggande litteracitet 30 veckor	Utbildning C Grundnivå (A1/A2) 30 veckor	Utbildning C Grundnivå (A1/A2) 30 veckor
A1			
A1-	Utbildning B Förberedande alfabetisering för grundnivå och grundläggande litteracitet 10 veckor	Utbildning B Förberedande alfabetisering för grundnivå 10 veckor	
A1-	Utbildning A Grundläggande litteracitet 30 veckor		
	Studieväg 1	Studieväg 2	Studieväg 3
	70-90 studieveckor	60 studieveckor	50 studieveckor

Utbildning B ingår i både studieväg 1 och 2 medan *utbildning C* och *D* ingår i alla studievägar. Oavsett studieväg är kraven desamma i utbildningarna B-D men de får olika utformning beroende på studerandes studievägar, utbildningsbakgrund och kunskaper i svenska vid kursstarten samt vald studieväg. Grundläggande litteracitet ingår i alla utbildningar i studieväg 1.

5. Antagning till utbildningen och personlig studieplan

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (Ams) antar studerande till integrationsutbildningen när den genomförs som en sysselsättningsfrämjande utbildning⁹. Som studerande kan antas en person som har ett av Ams konstaterat behov av och lämplighet för integrationsutbildning.

Senast i samband med ansökningskedet ansvarar Ams för att kartläggning och intervju ordnas för de sökande där följande utreds:

- Läs- och skrivfärdigheter
- Kunskaper i svenska
- Studiefärdigheter och studieförutsättningar
- Tidigare utbildning och arbetserfarenhet
- Kompetens som hänför sig till speciella färdigheter samt andra starka sidor
- Egna önskemål om arbete och utbildning

Kartläggningen ska också innehålla en utvärdering och testning av språkkunskaperna enligt beprövade och certifierade metoder för att fastställa lämplig utbildningsnivå och studieväg. Bedömningen av på vilken nivå en studerande ska börja sina studier utgår ifrån kartläggningen av kunskaper, förutsättningar och vad som i övrigt kan ha betydelse för möjligheterna att uppfylla kraven.

När en studerande antagits ska utbildningsarrangören göra en personlig studieplan för varje studerande, ur vilken framgår den studerandes personliga utbildningsmål, genomförandesätt och utvärdering. Studieplanen är individuell och ska anpassas efter individens behov vad gäller utbildningens upplägg och organisation. Den personliga studieplanen uppdateras under utbildningens gång. Vid behov kan också Ams delta i utarbetandet av studieplanen.

I den personliga studieplanen beaktas den studerandes utgångsläge, utbildningsbakgrund och utbildningsbehov. Dessutom utreds behovet av stödåtgärder.

Under integrationsutbildningen följer man med genomförandet av den personliga studieplanen och hur studierna framskrider och vid behov ges den studerande stödundervisning.

6. Utbildningens omfattning och upplägg

Integrationsutbildningens omfattning och innehåll varierar efter den studerandes individuella behov som utretts vid en bedömning av utgångsnivån. Normal omfattningen för en vuxen invandrare är 50 - 60 studieveckor beroende av studieväg. En studievecka motsvarar en 35-timmars arbetsinsats av studerande. Lämpligt upplägg är 5 timmar lärarledd undervisning och 2 timmar egna studier eller handledning per dag.

Studerande som har tillfälliga eller avgränsade svårigheter att klara studierna ska erbjudas stödundervisning.

⁹ § 6 i LL om sysselsättningsfrämjande utbildning (2015:56)

Studierande som har lindriga inlärnings- eller anpassningssvårigheter och som på grund av detta har svårt att tillgodogöra sig undervisning kan i undantagsfall erbjudas att byta studieväg.

Studierande som har diagnostiserat behov av specialstöd på grund av funktionsnedsättning eller därmed jämförbar orsak ska erbjudas extra stödresurser.

Integrationsutbildningen ska innehålla följande studier som kan integreras med varandra och genomförs enligt den studerandes personliga studieplan:

- Svenska och kommunikativa färdigheter, 30 - 70 studieveckor beroende av studieväg
- Grundläggande matematiska färdigheter, integreras i sin helhet i Svenska och kommunikativa färdigheter på studieväg 1
- Färdigheter för arbetslivet och samhällsfärdigheter, 15 studieveckor, integreras delvis i Svenska och kommunikativa färdigheter. I färdigheter för arbetslivet och samhällsfärdigheter ska två perioder med praktik i arbetslivet inkluderas till en omfattning av minst 7 veckor.
- Handledning, 5 studieveckor
- Användning av informations- och kommunikationsteknik, integreras i sin helhet i Svenska och kommunikativa färdigheter

6.1 Bedömning av utgångsnivå och studieväg

Före integrationsutbildningen har en inledande kartläggning gjorts för den studerande enligt lagen om främjande av integration¹⁰. I kartläggningen utreds förutsättningarna för sysselsättning, studier och annan integration samt behovet av språkutbildning och andra integrationsfrämjande åtgärder och tjänster.

Innan inledandet av integrationsutbildningen bedöms den studerandes utgångsnivå och utgående från bedömningen styrs den studerande in på lämplig studieväg och lämplig utbildningsnivå. Resultatet av bedömningen av utgångsnivån utnyttjas också när den personliga studieplanen utarbetas.

När utgångsnivån bedöms bör man utreda studerandes språkbakgrund och läs- och skrivfärdigheter i det latinska alfabetet, muntliga och skriftliga färdigheter i svenska, tidigare erfarenheter av studier och arbetserfarenheter, den nuvarande livssituationen och de egna önskemålen om arbete och utbildning. Uppgifterna samlas både genom att intervjua den studerande och genom olika kartläggningar och test.

Den studerande kan visas in på en lämplig studieväg genom att beakta följande faktorer:

Studieväg 1 är avsedd för vuxna personer som har kort eller ingen skolgång från hemlandet (0–5 år). Det kan vara personer som inte kan läsa och skriva på något språk och som vanligtvis inte har någon skolbakgrund. Målsättningen är arbete och utbildning samt att kunna delta som aktiv medlem i det åländska samhället.

¹⁰ § 9 i LL om främjande av integration (2012:74)

Studieväg 1 består av utbildningsmodulerna:

- A. Utbildning i grundläggande litteracitet, 30 sv
- B. Utbildning i förberedande alfabetisering för grundnivå (A1-/A1), 10 sv
- C. Utbildning på grundnivå (A1/A2), 30 sv
- D. Fungerande grundläggande språkfärdighet (B1.1), 20 sv

Samtliga moduler i studieväg 1 ska inkludera grundläggande litteracitet.

Studieväg 2 är avsedd för vuxna personer som gått i grundskola (6-9 år) i sitt hemland och personer med en yrkesutbildning eller högskole- eller universitetsutbildning som har inga eller bristfälliga kunskaper om det latinska alfabetet. Målsättningen är arbete och utbildning samt att kunna delta som aktiv medlem i det åländska samhället.

Studieväg 2 består av utbildningsmodulerna:

- B. Utbildning i förberedande alfabetisering för grundnivå (A1-/A1), 10 sv
- C. Utbildning på grundnivå (A1/A2), 30 sv
- D. Fungerande grundläggande språkfärdighet (B1.1), 20 sv

Studieväg 3 är avsedd för vuxna personer som gått i grundskola (6–9 år) i sitt hemland och personer med en yrkesutbildning eller högskole- eller universitetsutbildning som kan läsa och skriva enligt det latinska alfabetet och har goda förutsättningar och färdigheter för självständiga studier. Målsättningen är arbete och utbildning samt att kunna delta som aktiv medlem i det åländska samhället.

Studieväg 3 består av utbildningsmodulerna:

- C. Utbildning på grundnivå (A1/A2), 30 sv
- D. Fungerande grundläggande språkfärdighet (B1.1), 20 sv

Den studerande kan fullfölja sin studieväg i en grupp där alla studerar i samma tempo och med samma innehåll eller i en heterogen grupp, där undervisningen differentieras enligt den studerandes personliga studieplan. Resurser och antal studerande påverkar genomföringssättet.

Under integrationsutbildningen kan studerande erbjudas möjligheten att byta studieväg om bytet stöder lärandet bättre. Beslut om byte fattas av studerande och utbildaren tillsammans och i samarbete med Ams.

7. Inlärningsmiljö och arbetssätt

Integrationsutbildningens inlärningsmiljö och arbetssätt som används ska vara sådana att de stöder en kunskapsuppbyggnad som grundar sig på tidigare erfarenheter och hjälper studerande att lära sig arbetssätt, som hjälper honom/henne att uppnå uppställda mål.

Inlärningsmiljön ska erbjuda möjligheter att ställa upp mål. Målen ska vara realistiska och konkreta och samtidigt beskriva genom vilka metoder målen kan uppnås. Det är skäl att dela upp målen i delmål så att man lättare kan bedöma den tid och övriga resurser som behövs

för att uppnå målen. Att ställa upp mål och följa hur de uppfylls individualiserar inläringen, ökar den studerandes motivation och inläringens betydelse samt utvecklar den studerandes inlärningsfärdigheter. Inlärningsmiljön ska också erbjuda möjligheter att testa och hitta arbetsformer som passar för den egna inlärningsstilen. Den studerande ska styras till att bli medveten om, bedöma och vid behov korrigera sina egna arbetssätt. Kunskaper i det egna modersmålet eller andra språk kan utnyttjas i studerandet.

Vid planering och genomförande av utbildningen beaktas särdragen i inlärningsmiljöer. Faktorer som inverkar på den psykiska inlärningsmiljön är ledarskapskulturen i läroanstalten, utbildarnas och studerandes motivation och engagemang, konstruktivt ifrågasättande och fördomsfrihet, tolerans och förmåga att lösa konflikter samt samarbete och gemensamma evenemang. Inlärningsmiljön ska vara så tekniskt utrustad att den möjliggör användningen av mångsidiga studiemetoder och arbetssätt. De studerande ska ha möjlighet att använda informations- och kommunikationsteknik (IKT). Med hjälp av IKT ska det också vara möjligt att utvidga inlärningsmiljön utanför klassrummets gränser. Hela eller delar av utbildningen kan ordnas som distansstudier genom att utnyttja nätbaserad undervisning och IKT.

Utöver klassrummet används det omgivande samhället som inlärningsmiljö. Målet är att lära sig språk i ett naturligt sammanhang samt att uppmuntra den studerande att använda sina språkkunskaper och se möjligheterna att lära sig i olika situationer i vardagen. Till exempel utflykter, studiebesök, arbetslivsperioder uppmuntrar den studerande att utvidga sin livsmiljö och bekanta sig med sin omgivning.

8. Integrationsutbildningens mål och centrala innehåll

8.1 Svenska och kommunikativa färdigheter

I integrationsutbildningen är målet för svenska och kommunikativa färdigheter att den studerande i genomsnitt uppnår färdighetsnivå B1.1 som definierats i nivåskalan (bilaga 2), det vill säga en fungerande grundläggande språkfärdighet. Språkfärdighetsprofilen som beskriver kunnandet inom olika delområden i språkfärdighet kan variera från en studerande till en annan. Inom vissa delområden kan den studerande överskrida den eftersträvade nivån för språkfärdighet enligt hans/hennes personliga studieplan och studieväg, medan han/hon inom andra delområden inte når upp till samma nivå.

Under integrationsutbildningen och i ett tidigt skede i utvecklingen av språkfärdigheten är de kommunikativa färdigheterna primära jämfört med den språkliga exaktheten. En miljö där målspråket talas ger många möjligheter att öva upp språkfärdigheten och de kommunikativa färdigheterna och detta borde studerande uppmuntras att utnyttja under hela sin utbildning för att lära sig bedöma sina egna färdigheter och behov att använda språket.

8.1.1 Utbildning i grundläggande litteracitet

Utbildningen i grundläggande litteracitet ingår i studieväg 1 och är ämnad dels för personer som inte kan läsa och skriva på något språk och är utan skolbakgrund. Utbildningen är också ämnad för studerande som har lite skriftliga färdigheter i det latinska alfabetet, gått i skola några år i sitt hemland men har bristfälliga studiefärdigheter.

Utbildningen i grundläggande litteracitet består av tre delar: läsförståelse och skriftliga färdigheter, hörförståelse och färdigheter i tal samt att utveckla ett ordförråd.

Läsförståelse och skriftliga färdigheter

I undervisningen av vuxna invandrare utgår man från muntlig språkfärdighet när man lär de studerande läsa och skriva. Att läsa och skriva är färdigheter som grundar sig på tal: skrivna ord kan ändras till talande ord och talande ord kan ändras till skrift. Med hjälp av inläring av tal och ordförråd väcks medvetenheten om språkets ljudsystem och strukturer.

Det finns ett nära samband mellan att lära sig läsa och skriva. Dessa färdigheter stöder varandra och det är motiverat att öva dem samtidigt. När skriftliga färdigheter övas upp är ett betydelsefullt tema och ett samband till den verkliga världen viktiga.

Mål för läsförståelsen och den skriftliga färdigheten är att den studerande

- kan kombinera ljud/bokstäver till stavelser och ord, kan ta isär ett bekant ord till ljud/bokstäver och kan använda stavning som hjälpmedel när han/hon lär sig ett nytt ord
- kan utöver ord och fraser läsa en kort text
- kan i en enkel text identifiera en enskild uppgift om han/hon vid behov får läsa texten på nytt
- förstår vad en bild föreställer och vad den hänvisar till i verkligheten
- kan identifiera autentiskt material och förstår vad det ska användas till
- förstår och känner igen namn, skyltar och en del ordformer
- känner igen begreppen text, fras, ord, stavelse, språkljud och bokstav

Hörförståelse och färdigheter i tal

Att lyssna och tala är färdigheter som hör samman. Med hjälp av dessa får invandrare de första kontakterna med omgivningen och det samhälle, vilkas texter och skrivningar man börjar studera. Att tala och lyssna skapar en grund för invandraren att lära sig läsa och skriva där man först utgår från språkämnerna som invandrarna lärt sig muntligt.

Mål för hörförståelse och färdigheter i tal är att den studerande

- förstår ord, korta fraser, frågor och enkla uppmaningar om personliga saker och behov
- känner igen skillnader mellan svenska språkljud och blir känsligare för den svenska ljudmiljön
- kan följa enkla samtal och bekantar sig så småningom med det svenskspråkiga sättet att samtala
- kan uttala på ett förståeligt sätt
- kan kommunicera om sina behov och vågar använda språket i olika kommunikationssituationer i vardagen
- kan berätta basuppgifter om sig själv, sin närmaste omgivning och sitt liv
- kan ställa frågor i vardagliga samtalssituationer

Att utveckla ett ordförråd

En stor del av språkinlärningen baserar sig på att behärska ordförrådet. Att förstå och producera ord är en grundförutsättning för språkfärdigheten. Ordförrådet är viktigt i muntlig kommunikation och den funktionella läs- och skrivfärdigheten förutsätter att den studerande kan ord. Att lära sig ord eller fraser kräver ändå nödvändigtvis inte läsfärdighet. I alla inlärningsmiljöer och i all gemensam verksamhet kan man formulera sig genom att tala. Att använda funktionella metoder där den studerande lär sig kommunikativa färdigheter enligt livsområde eller tema främjar inlärningen av ordförråd. Undervisning och inläring av ordförråd knyts samman till en del av inlärningen genom att hänvisa till redan inlärd ord.

Mål för att utveckla ett ordförråd är att den studerande

- utvidgar sitt ordförråd enligt temaområden
- lär sig ett ordförråd och fraser som är viktiga för att klara sig och kommunicera i vardagen
- lär sig indela ord i grupper enligt olika grunder såsom överordnade och underordnade begrepp, ord som är beskrivande, uppräknande och uttrycker vad man gör samt art- och egennamn.

8.1.2 Utbildning i förberedande alfabetisering för grundnivå

Utbildning i förberedande alfabetisering för grundnivå ingår i studieväg 1 och 2. För studerande i studieväg 1 är utbildningen ämnad som en fortsättning av utbildningen i grundläggande litteracitet. För studerande i studieväg 2 är utbildningen ämnad för personer som gått i grundskola (6–9 år) i sitt hemland men som har lite eller bristfälliga kunskaper om det latinska alfabetet samt även personer med bristfälliga studiefärdigheter eller andra problem som påverkar studiernas framskridande.

Utbildningen består av två delar: läs- och skrivfärdigheter och de första grunderna i språket.

Läs- och skrivfärdigheter

Att ha läs- och skrivfärdighet innebär att kunna förstå och använda sig av skriftspråket på det sätt som krävs i samhället. Det innefattar att kunna använda tal, bilder och symboler med koppling till skrift.

Mål för läs- och skrivfärdigheter är att den studerande

- förstår hur språket är uppbyggt
- kan använda språket i olika sammanhang
- kan tillämpa de vanligaste reglerna för skriftspråket
- kan använda läsning och skrivning för att lära, förstå och uttrycka sig
- blir medveten om hur man lär sig språk
- kan utveckla enkla strategier för läsning och skrivning

De första grunderna i språket

Genom att lära sig de första grunderna i språket utvecklas studerandes förmåga att kommunicera i tal samt att förstå och använda språket i olika sammanhang. Texter och

samtal utgår från studerandes intressen, förutsättningar och behov. Att få en insikt i hur man lär sig ett språk och hur olika strategier för lärande kan användas hjälper studerande i den fortsatta språkutvecklingen.

Mål för de första grunderna i språket är att den studerande

- känner till skriftsystemet
- kan skriva språkets bokstäver och anteckna sina personuppgifter och kan skriva vissa ord och fraser
- förstår ett antal av de vanligaste orden och fraserna i vardagliga sammanhang
- kan delge sina omedelbara behov i korta ordalag och kan med korta satser svara på enkla frågor som gäller en själv

8.1.3 Utbildning på grundnivå (A1/A2)

Utbildningen på grundnivå ingår i samtliga studievägar. För en studerande som valt studieväg 1 ska utbildningen inkludera grundläggande litteracitet. Målen i utbildningen är desamma för alla tre studievägarna men kan få olika utformning beroende på studerandes studievana, utbildningsbakgrund och kunskaper i svenska vid utbildningsstart samt vald studieväg. Utbildningen på grundnivå består av två delar: Fungerande elementär språkfärdighet (A1) och elementär språkfärdighet som är i utveckling (A2).

Fungerande elementär språkfärdighet (A1)

Den studerande kan följa mycket långsamt, noggrant uttalat tal och förstå råd som ges ansikte mot ansikte. Den studerande kan med enkla ord och fraser tala om sina omedelbara behov och väl kända teman. I läsning förstår den studerande korta, enkla delar av en text. Den studerande känner igen bekanta namn, ord och vanliga uttryck i ofta förekommande situationer i vardagen och kan skriva enkla lösryckta uttryck och meningar.

Mål för en fungerande elementär språkfärdighet är att den studerande

- kan ge basuppgifter om sig själv och svara på enkla frågor som gäller studierna
- känner till det ordförråd som hör till livet och vardagen
- klarar sig hjälpligt i de vanligaste samtalssituationerna
- reagerar på enkla uppmaningar och kan skriva korta meddelanden
- förstår ord som han/hon läser och förstår delar av texter i dagliga texter
- kan med korta fraser uttrycka sina direkta behov
- kan göra observationer och plocka ut information från språket i den egna omgivningen
- kan plocka ut enskilda uppgifter ur autentiska texter
- kan meddela om han/hon förstår och kan begära upprepning

Elementär språkfärdighet som är i utveckling (A2)

Den studerande förstår långsamt och tydligt tal så mycket att han/hon kan tillfredsställa sina konkreta behov. I tal klarar den studerande rätt bra av vanliga talsituationer och kan delta

ganska aktivt i diskussioner som kan förutses. Den studerande kan också berätta om vardagliga saker i hans/hennes livsmiljö. I läsning förstår den studerande korta, enkla texter som behandlar bekanta konkreta teman och den studerande kan skriva texter som han/hon behöver och texter som beskriver tid och plats.

Mål för en elementär språkfärdighet som är i utveckling är att den studerande

- kan ge en enkel beskrivning av sin närmaste omgivning, dess egenskaper och verksamhet
- kan framföra en inbjudan, komma överens om och inställa ett möte
- kan sköta dagliga ärenden och kan diskutera om bekanta saker och på ett enkelt sätt uttrycka sin åsikt
- kan be om precisering av saker man inte förstår
- kan sköta sina ärenden med hjälp av de vanligaste medierna
- kan skriva ett kort meddelande eller ett brev, en minneslapp och e-post, fylla i sina basuppgifter på en blankett och göra korta anteckningar
- kan använda grammatikaliska begrepp
- kan söka information om saker som är viktiga för en själv och utnyttja informations- och kommunikationsteknik
- vänjer sig vid olika studiesätt (grupparbete, distansstudier, projektarbete) och kan kommunicera på ett ändamålsenligt sätt
- behärskar metoder för att få ett större ordförråd

8.1.4 Fungerande grundläggande språkfärdighet (B1.1)

Utbildningen i fungerande grundläggande språkfärdighet ingår i alla studievägar. För en studerande som valt studieväg 1 ska utbildningen inkludera grundläggande litteracitet. Målen i utbildningen är desamma för alla tre studievägarna men kan få olika utformning beroende på studerandes studievana, utbildningsbakgrund och kunskaper i svenska vid utbildningsstart samt vald studieväg.

I utbildningen för en fungerande språkfärdighet lär sig den studerande att följa tal eller redogörelser om allmänna saker som framförs på klart standardspråk. Den studerande lär sig att delta i samtal som handlar om bekanta eller intressanta teman och uttrycka sin uppfattning och åsikt. Målet för läsförståelsen är att den studerande kan förstå huvudsakerna och söka information om texter som intresserar honom eller henne eller som hänför sig till den egna branschen. Den studerande lär sig att skriva en enhetlig sakttext som kan förstås och i den förmedla information och tankar om konkreta och delvis också mera abstrakta teman.

Mål för en fungerande språkfärdighet är att den studerande

- klarar sig hjälpligt i normala vardagliga kommunikations- och samtalssituationer som kan förutses i arbetet och på fritiden
- kan kommunicera förståeligt om saker som är viktiga för den studerande själv i tal som handlar om allmänna ämnesområden
- kan i skrift förmedla bekant information ganska effektivt, till exempel skriva en förståelig sakttext (e-postmeddelande, brev, ansökan)

- kan läsa många slags texter av olika längd och i texten hitta ledande tankar, nyckelord och viktiga detaljer samt kan söka information och dra slutsatser
- känner igen olika texttyper och när man ska använda dem (officiella och halvofficiella texter, bruksanvisningar, artiklar, lätt skönlitteratur)
- kan använda ett rätt stort dagligt ordförråd och en del allmänna fraser och idiom
- känner igen variationer, sociala praxis och normer i språkliga situationer
- förstår talare med olika uttal

8.2 Grundläggande matematiska färdigheter

Undervisningen i grundläggande matematiska färdigheter integreras i studieväg 1.

Undervisningen i matematik ska ge den studerande sådana grundläggande numeriska färdigheter som är nödvändiga för hanteringen av vardagen, kommunikationen och studiernas framskridande. Undervisningen i matematik är språkmedveten med fokus på åskådlighet. Matematiska begrepp presenteras och förklaras exakt och på ett vardagsspråk och läraren försäkras om att de studerande har förstått begreppen.

8.2.1 Talens värld

Den studerande lär sig räkneord, numeriska tecken och matematiska grundsymboler, övar att skriva dem och bekantar sig med hur de används i vardagliga situationer, till exempel telefonnummer, adresser och tidtabeller. Den studerande bekantar sig med talbegreppet och principerna för tiosystemet. Den studerande får lära sig ordningstal och öva sig i addition och subtraktion.

Mål för *talens värld* är att den studerande

- kan tolka och använda numerisk information i vardagen
- känner till talbegreppet och principerna för tiosystemet
- känner till ordningstal och kan grundläggande addition och subtraktion

8.2.2 Tal i vardagen

Den studerande bekantar sig med tidsbegreppet genom att öva sig att uttrycka och förstå till exempel klockslag, datum och öppettider. Den studerande lär sig de vanligaste måttenheterna och deras förkortningar, bland annat längd(avstånd), volym(rymd), tid och massa. Den studerande får öva sig att använda linjal och andra mätinstrument och att jämföra antal och egenskaper med hjälp av tal och måttenheter.

Mål för *tal i vardagen* är att den studerande

- kan uttrycka antal och ordning med hjälp av tal
- känner igen decimaltal och bråktal i vardagliga situationer
- känner till de vanligaste måttenheterna och deras förkortningar samt användningen av mätinstrument
- kan göra uppskattningar av mängd, volym och massa.

8.2.3 Räkneoperationer i vardagen

Den studerande utvecklar sina färdigheter i addition och subtraktion också i bekanta konkreta sammanhang och introduceras till principerna för multiplikation och division. Den studerande övar att använda tal i samband med penninganvändning, till exempel för att kolla priser, räkningar och kvitton och för att jämföra priser. Den studerande bekantar sig med tekniska hjälpmedel till exempel räknare, appar i smarttelefon, bankautomater och nätbanker.

Mål för *räkneoperationer i vardagen* är att den studerande

- är förtrogen med addition och subtraktion och kan grunderna i multiplikation och division
- känner till begrepp som anknyter till användningen av pengar ur ett privatekonomiskt perspektiv
- känner till tekniska hjälpmedel som används i vardagen

8.3 Färdigheter för arbetslivet och samhällsfärdigheter

De arbetslivs- och samhällsfärdigheter som hör till integrationsutbildningen stöder invandrarens integrationsprocess. Med hjälp av dessa studier får den studerande en realistisk och aktuell bild både av verksamhetsprocesserna i det åländska samhället och av de egna möjligheterna som samhällsmedlem i arbetslivet och i övrig verksamhet. Utbildningen erbjuder hjälpmedel som stöd för yrkesinriktade och övriga framtidsplaner samt information om den åländska arbetskulturen, med hjälp av den kan den studerande orientera sig i den nya livssituationen och göra val. Studierna i arbetsliv och samhälle genomförs parallellt med språkstudierna i integrationsutbildningen. Innehållshelheterna integreras i alla studievägar om möjligt från början av integrationsutbildningen. Innehållshelheterna kan variera enligt studerandes och studerandegruppens behov och mål.

8.3.1 Arbetslivsfärdigheter

Arbetslivsfärdigheter är allmänna färdigheter och kunskaper som behövs i arbetslivet. Genom att utveckla färdigheterna för arbetslivet skapar man gynnsamma förutsättningar för den studerande att gå ut i arbetslivet och lyckas i det åländska samhället. Den studerande lär sig grundläggande fakta om praxis som hänför sig till arbetslagstiftningen och arbetslivet och utvecklar nödvändiga sociala färdigheter som behövs i arbetslivet. Arbetslivsfärdigheter innehåller information om lagstiftningen, verksamhetsprocesserna på arbetsmarknaden och den aktuella situationen och seder i den åländska arbetskulturen.

Mål för arbetslivsfärdigheter är att den studerande

- känner till arbetstagarens ställning, rättigheter och skyldigheter
- sätter sig in i hur arbetslivet fungerar
- känner till arbetsmarknads-, beskattnings- och socialförsäkringssystemet på Åland
- förstår att språkkunskapen är viktig i arbetsuppgifter och samtalssituationer i arbetslivet
- känner till allmän terminologi i anslutning till arbetslivet
- kan skriva ett CV och en arbetsansökan

8.3.2 Arbetslivsperioder

I färdigheter för arbetslivet och samhällsfärdigheter ska två perioder med praktik i arbetslivet inkluderas. Deras totala omfattning är minst 7 veckor. Arbetslivsperioderna kan genomföras på flera olika arbetsplatser och/eller genom att bekanta sig med en yrkesutbildning eller någon annan utbildning. När den studerande har en plats där han/hon kan genomföra sin arbetslivsperiod utreder utbildarens ansvariga person för arbetslivsperioden de dokument på arbetsplatsen som gäller genomförandet och kommer överens om introduktion och handledning på arbetsplatsen.

Under arbetslivsperioderna ska den studerande bekanta sig med det åländska arbetslivet och utveckla de arbetslivsfärdigheter och kommunikativa färdigheter som behövs i arbetslivet. Med hjälp av arbetslivsperioder utökar den studerande sin kännedom om arbetslivet, får erfarenhet av olika arbetsuppgifter och utvecklar sina språkkunskaper.

Mål för arbetslivsperioderna är att den studerande

- identifierar sin yrkeskunskap och de färdigheter som behövs i arbetet
- identifierar kraven på yrkesskicklighet och språkkunskaper och bedömer sitt eget kunnande
- förstår muntliga och skriftliga anvisningar och meddelanden på arbetsplatsen och kan handla i interaktion med personalen och kunderna
- känner till de viktigaste arbetarskyddsbestämmelserna och – anvisningarna inom sin bransch som hänför sig till arbetslivsperioden och känner till riskerna i arbetet

8.3.3 Samhällskunskap

I samhällskunskapen ingår kännedom om samhällets basstruktur och samhällets baservice. I studieinnehållet beaktas de praktiska behov som den studerande har i olika livssituationer. I studierna fortskrider man från vardagliga situationer mot mera omfattande samhällskunskaper och en djupare kännedom om samhället. Målet är också att man ökar lokalkännedomen och beaktar regionala särdrag. Vid anordnandet av studierna skaffas vid behov sakkunskap från andra organisationer och myndigheter.

Mål för samhällskunskapen är att den studerande

- känner till strukturen i vårt samhälle och dess funktion samt har tillräcklig kunskap att fungera som en aktiv och jämlik medborgare
- känner till de grundläggande rättigheterna för medborgarna samt kan använda sina rättigheter och uppfylla sina plikter
- känner till familjens och barns och ungas ställning samt jämställdhet mellan kön
- känner till principerna för jämlikhet
- känner till och kan utnyttja de viktigaste tjänsterna som myndigheter ordnar (ex. FPA, Ams, barnomsorg, utbildning, polis, socialbyrå, hälsovård, bibliotek)
- känner till och kan använda privata tjänster (banker, försäkringsbolag, telekommunikation)
- känner till verksamheter inom den tredje sektorn och kan söka sig till den

- känner till sina rättigheter som konsument

8.3.4 Kulturkännedom

I kulturkännedomen ingår teman som utvecklar och fördjupar kulturidentiteten och en mångkulturell interaktion. Den studerande lär sig att iakttä och tolka seder, värderingar, normer och inställningar i den egna kulturen och i den åländska kulturen. Den studerande utvecklar sina färdigheter i samspelet med människor som har olika kulturbakgrund. Den studerande lär sig att handla på ett konstruktivt sätt som en medlem i ett mångkulturellt samhälle. I undervisningen ska man sträva efter att identifiera och behandla sådana osynliga kulturskillnader som kan ge upphov till dispyter och konflikter.

Mål för kulturkännedomen är att den studerande

- identifierar särdrag i den egna kulturen och kan granska skillnader mellan den egna och den åländska kulturen och orsakerna till dessa skillnader
- är medveten om olika faser i den egna integrationsprocessen och kan granska den egna situationen utgående från dessa
- förhåller sig positiv till att det kulturellt finns olika synsätt och kan jämföra olika synsätt
- känner till seder, värden och normer i den åländska kulturen

8.4 Användning av informations- och kommunikationsteknik

I integrationsutbildningen integreras färdigheter i användning av informations- och kommunikationsteknik. Den studerande lär sig att använda digitala verktyg för interaktion och kunskapssökning. Den studerande lär sig informationsökningsmetoder och styrs till att använda informations- och kommunikationsteknik t.ex. i samband med tjänster som den studerande behöver.

Mål för användningen av informations- och kommunikationsteknik är att studerande

- kan använda de vanligaste informations- och kommunikationstekniska tillämpningarna
- behärskar olika sätt att lagra och skicka filer
- kan skydda sin identitet och integritet på internet, till exempel på sociala medier
- kan följa anvisningar och bestämmelser om upphovsrätt och etik, informationssäkerhet och – skydd samt dataskydd (virus)

8.5Handledning

Att handleda och stödja en studerande betyder att den studerande får handledning i att slutföra integrationsutbildningen och i att göra upp en plan för en fortsatt utbildning eller arbete. Den studerande får individuellt planerad och genomförd handledning och rådgivning samt andra stödformer. Handledning och stöd ger både fackmän inom handledningsbranschen och lärare i utbildningen. Handledning och stöd i studierna ges i huvudsak av lärare och kan ordnas för större och mindre grupper och individuellt. Vid behov kan också Ams medverka i handledningen och ge rådgivning vid uppgörande av plan för fortsatt utbildning och arbete.

Speciell uppmärksamhet bör fästas vid att stödja och handleda sådana studerande som har studie- och inlärningssvårigheter eller svårt att klara sig i livet. Om man i början av studierna eller under studiernas gång lägger märke till faktorer som har att göra med den studerandes fysiska, psykiska eller sociala situation och som skulle göra det svårt att komma framåt i studierna ska man utreda situationen så snabbt som möjligt och försöka hitta sätt att stödja den studerande. Utbildaren söker lösningar till stödåtgärder alltid beroende på den studerandes situation. Vid behov konsulterar och samarbetar utbildaren med andra experter för att lösa den studerandes studiesvårigheter.

Syftet med handledningen är att stärka och stödja studerande så att han/hon kan göra egna val och en egen livskarriär samt fatta beslut om utbildning och yrkesval. Genom handledning ökas de studerandes välmående, stöder deras yrkesmässiga tillväxt, förhindrar att de avbryter studierna, främjar deras möjlighet att komma in i arbetslivet och stöder dem att söka sig till vidare studier.

Mål för handledningen är att

- den studerandes förmåga att planera karriären och livet främjas
- den studerandes utveckling och studier stöds under olika skeden i utbildningen
- förmågan till interaktion och sociala färdigheter främjas
- förhindra att problem uppstår i studierna
- en individuell plan för utbildning och/eller sysselsättning utarbetas för den studerande

9. Bedömning

Syftet med bedömning är att ge den studerande uppmuntrande respons om de färdigheter som han/hon lärt sig. Med hjälp av bedömningen får den studerande också respons om vilka färdigheter han/hon bör utveckla och öva på ytterligare. För att planera den studerandes fortsatta integration efter integrationsutbildningen behöver Ams information om resultatet av utbildningen.

Den studerandes framsteg och inlärningsresultat bedöms både under utbildningen och när utbildningen slutar. Dessutom är det viktigt att göra en bedömning och ge återkoppling när den studerande går över till följande nivå eller byter till en annan studieväg.

9.1 Bedömning under utbildning

Bedömning är en fortgående process som pågår under hela utbildningen. Den fokuserar både på inlärningsresultaten och på inlärningsprocessen. Syftet med bedömningen är att ge individuell och positiv respons och stödja den studerande. I följande skeden görs en bedömning: den studerandes utgångsnivå före utbildningsstart, framstegen i inläringen, när den studerande flyttas till följande utbildningsnivå och när integrationsutbildningen avslutas.

Den studerandes färdigheter ska bedömas genom att jämföra dem med målen och det centrala innehållet i utbildningsnivåerna. Den studerande ska få tillräcklig mångsidig respons på sina framsteg och sin inläring.

Avsikten med en kontinuerlig bedömning är att hjälpa den studerande att planera sina studier. Speciell uppmärksamhet bör fästas på utvecklingen av självbedömningen och bedömningen av arbete. Syftet med bedömningen är att den studerande ska få en uppfattning om vad han eller hon kan och vad han eller hon ännu behöver förkovra sig i. Vid bedömning används metoder som aktiverar och motiverar den studerande. Med hjälp av dessa metoder stöder och motiverar man den studerande att uppnå sina mål och utvecklar den studerandes självbedömningsförmåga.

Framstegen i inläringen bedöms under hela utbildningen genom att ge den studerande muntlig eller skriftlig feedback om hur studierna framskrider. Utgående från bedömningen görs nödvändiga ändringar i den studerandes personliga studieplan och dessa ändringar beaktas när man anordnar undervisningen och stöder inläringen.

Vid bedömningen används mångsidiga och flexibla metoder där man beaktar den studerandes bakgrund och färdigheter så att var och en kan påvisa sitt kunnande. Samtidigt bör man försäkra sig om att den studerande förstår principerna för bedömningen, dess betydelse och bedömningsätt trots eventuella brister i språkkunskaperna.

Om en studerande väljer att avsluta sin integrationsutbildning vid en viss utbildningsnivå ges betyg för genomförandet av utbildningsnivån. I denna bedömning används nivåskalan för språkkunskaper (bilaga 1) vid bedömning av studerandes språkkunskapsnivå.

9.2 Bedömning och betyg efter avslutad utbildning

När integrationsutbildningen slutar bedöms den studerandes nivå genom att jämföra med uppställda mål för hela utbildningen. Bedömningen ska inriktas på den studerandes allmänna framsteg och hur han eller hon uppnått målen i utbildningen. Utgående från bedömningen ska den studerande få en realistisk uppfattning om sitt eget kunnande.

Betyg utfärdas för hela utbildningen eller delar av utbildningen. Betyg för hela utbildningen utfärdas för studerande som genomgått alla utbildningsnivåer i vald studieväg. Betyg för delar av utbildningen utfärdas för studerande som väljer att avsluta vid en viss utbildningsnivå.

Studerande ska även beredas möjlighet att delta i allmänna språkexamina på grund- och mellannivå om behov och intresse finns. Allmänna språkexamina ordnas två gånger per år.

Olika delområden i utbildningen bedöms i betyget enligt följande

Svenska och kommunikativa färdigheter bedöms så att man i bedömningen beaktar alla delområden i språkfärdigheten. Den uppnådda språkkunskapen bedöms enligt nivåskalan för språkkunskaper (bilaga 2) inom följande delområden:

- Hörförståelse
- Tal
- Läsförståelse
- Skrivning

På betyget antecknas den språkkunskapsnivå som den studerande uppnått och en beskrivning av färdighetsnivån (bilaga 1)

Färdigheter för arbetsliv och samhälle bedöms med anteckningen genomförd. Dessutom anges den/de arbetsplatser/studieplatser där studerande utfört sin arbetslivsperiod.

Betyget innehåller följande uppgifter:

- Namnet på utbildaren
- Den studerandes namn och födelsedatum
- Namnet på utbildningen/utbildningsdelen och dess omfattning i studieveckor
- Datum för utfärdande och underskrifter
- Utbildarens/läroanstaltens stämpel
- Eventuella tilläggsuppgifter
- Uppgift om att integrationsutbildningen har genomförts utgående från av Ålands landskapsregering fastställda läroplan för integrationsutbildning av vuxna invandrare (beslut nr 47 U2, ÅLR 2022/1576)

Till studerande som vill avbryta sin integrationsutbildning efter genomgången utbildningsnivå A Utbildning i grundläggande litteracitet och/eller utbildningsnivå B Förberedande alfabetisering för grundnivå utfärdas ett intyg över genomförd utbildning.

10. Bilaga 1 Allmän beskrivning av språkkunskapsnivåerna

NIVÅ	HÖRFÖRSTÅELSE	TAL	LÄSFÖRSTÅELSE	SKRIFTLIG FRAMSTÄLLNING
A1.1	Förstår vissa ord och fraser	Kan svara på frågor om sig själv	Känner igen en del bekanta ord	Kan skriva en del bekanta ord
A1.2	Förstår en del korta uttryck och fraser	Kan fråga och svara med korta satser på frågor som gäller en själv	Hittar enskilda uppgifter i mycket kort text	Kan skriva vissa korta fraser
A1.3	Förstår en del korta rutinmässiga samtal	Kan berätta om sig själv och sin närmaste krets och reder sig själv i de allra enklaste talsituationer	Förstår det huvudsakliga i ett kort och enkelt vardagligt meddelande eller en instruktion	Kan kommunicera i bekanta vardagssituationer genom att skriva några enkla satser
A2.1	Förstår enkelt tal och korta meddelanden om vardagliga saker	Klarar av vanliga och lätta all dagliga samtal och servicesituationer	Förstår enkla texter som innehåller det vanligaste ordförrådet	Kan skriva korta texter och katalogmässiga beskrivningar om bekanta saker och händelser
A2.2	Förstår enkelt och klart tal om fakta och samtal om bekanta teman	Kan beskriva korta bekanta saker och händelser och klarar av att delta i rutinmässiga diskussioner där information utbyts	Förstår allmänna texter som handlar om det all dagliga livet och kan skaffa ny information i en kort och klar text om ämnet är bekant	Reder sig i skrivuppgifter i rutinmässiga vardagssituationer och kan skriva en enkel beskrivning av tidigare händelser
B1.1	Förstår klart allmänspråkligt tal och en framställning om allmänna ämnen	Reder sig i de vanligaste all dagliga talsituationerna och inofficiella samtal	Kan följa huvudtankarna och viktiga detaljer i en text på ett par sidor som behandlar ett bekant ämne	Kan skriva en kort och koherent text och skriftligen förmedla information om allmänna ämnen

B1.2	Förstår vanligt tal om fakta och samtal i olika situationer på fritiden och i arbetslivet	Kan kommunicera i de flesta situationer på fritiden och i arbetslivet	Förstår och kan kombinera grundläggande uppgifter i klara texter om olika ämnen	Kan skriva korta, klara och förståeliga texter om olika ämnen
B2.1	Förstår tal och samtal om olika ämnen och den egna specialbranschen	Kan aktivt delta i de flesta sociala situationer och ganska formella samtal	Förstår olika texter, både allmänna och texter om ämnen inom den egna branschen och kan känna igen skribentens och textens avsikt	Kan skriva klara och detaljerade texter om olika ämnen som intresserar honom/henne
B2.2	Förstår både informellt och formellt tal och samtal i nästan alla situationer	Kan uttrycka sig själv flytande, klart och artigt på det sätt som situationen kräver	Förstår invecklade texter som skrivits för olika ändamål och kan koncentrera huvudpunkterna i texten	Kan skriva klara och detaljerade samt formella och informella texter om olika ämnen
C1.1	Förstår all slags både informellt och formellt tal om olika allmänna ämnen någorlunda enkelt	Kan kommunicera flytande, spontant och ganska ledigt i olika sociala interaktionssituationer och byta uttryck enligt ämne och situation	Förstår detaljerat alla slags invecklade texter om olika allmänna ämnen	Kan skriva olika texter även om invecklade ämnen klart och detaljerat och beakta mottagaren
C1.2	Fungerande skicklig språkkunskap			
C2.1- C2.2	Modersmålsliknande språkkunskap			

11. Bilaga 2 Nivåskala för språkkunskaper

Nivåskalan är en i Finland utarbetad tillämpning av de skalor som ingår i den allmänneuropeiska referensramen för undervisning, inläring och bedömning av språk som utvecklats av Europarådet.

Färdighetsnivå A1		Begränsad kommunikation i de mest bekanta situationerna			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
A1.1	De första grunderna i språket	<ul style="list-style-type: none"> * Förstår ett mycket begränsat antal av de allra vanligaste orden och fraserna (hälsningar, namn, tal, uppmaningar) i vardagliga sammanhang. * Förstår trots ansträngning inte mer än det allra mest elementära språkstoffet. * Behöver väldigt mycket hjälp: upprepning, gester, översättning. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kan med korta satser svara på enkla frågor som gäller en själv. Kommunikationen är beroende av samtalspartnern och talaren måste kanske tillgripa sitt modersmål eller gester. * Det kan finnas många långa pauser, upprepningar och avbrott i talet. * Uttalet kan orsaka stora förståelseproblem. * Behärskar ett mycket begränsat ordförråd och några inlärd standarduttryck. * Talaren är oförmögen att uttrycka sig fritt och ledigt, men de få klichéartade uttryck han eller hon behärskar kan vara ganska felfria. 	<ul style="list-style-type: none"> * Känner till skriftsystemet men förstår mycket lite av texten. * Känner igen ett litet antal bekanta ord och korta fraser och kan förknippa dem med bilder. * Förmågan att förstå främmande ord ens i mycket förutsebara sammanhang är ytterst begränsad. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kan delge sina omedelbara behov i mycket korta ordalag. * Kan skriva språkets bokstäver och siffror med bokstäver, anteckna sina personuppgifter och skriva vissa bekanta ord och fraser. * Behärskar ett antal enskilda ord och uttryck. * Är inte förmögen att uttrycka sig fritt men kan skriva vissa ord och uttryck rätt.

A1.2	Elementär språkfärdighet stadd i utveckling	<p>* Förstår ett begränsat antal ord, korta satser, frågor och uppmaningar som gäller personliga angelägenheter eller den aktuella situationen.</p> <p>* Måste anstränga sig till och med för att förstå enkla yttranden som inte tydligt anknyter till situationen.</p> <p>* Behöver mycket hjälp: långsammare tal, upprepning, gester och översättning.</p>	<p>* Kan i någon mån uppge vissa omedelbara behov och fråga och svara i dialoger som handlar om grundläggande personuppgifter. Behöver ofta hjälp av sin samtalspartner.</p> <p>* Pauser och andra avbrott förekommer i talet.</p> <p>* Uttalet kan ofta vålla förståelseproblem.</p> <p>* Har ett mycket begränsat ordförråd, kan vissa situationsbundna uttryck och en del av den elementära grammatiken.</p> <p>* Alla slags fel förekommer i hög grad, också i mycket enkelt fritt tal.</p>	<p>* Förstår namn, skyltar och andra mycket korta och enkla texter som anknyter till omedelbara behov.</p> <p>* Känner igen enskilda uppgifter i enkel text om det finns möjlighet att vid behov läsa texten på nytt.</p> <p>*Förmågan att förstå obekanta ord ens i mycket förutsebara sammanhang är begränsad.</p>	<p>* Kan delge sina omedelbara behov med korta satser.</p> <p>*Kan skriva ett antal satser och fraser om sig själv och sin närmaste krets (t.ex. svar på frågor eller minneslappar).</p> <p>* Behärskar vissa grundläggande ord och uttryck och är förmögen att skriva mycket enkla huvudsatser.</p> <p>* Utantillärda fraser kan vara rätt skrivna men alla slags fel förekommer t.o.m. i synnerligen elementär fri skrivning.</p>
------	---	---	---	--	---

Färdighetsnivå A1		Begränsad kommunikation i de mest bekanta situationerna			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
A1.3	Fungerande elementär språkfärdighet	<p>* Förstår enkla yttranden (personliga frågor och all dagliga anvisningar, önskningar och förbud) i rutinmässigt samtal med stöd av sammanhanget.</p> <p>* Kan följa med enkla samtal som anknyter till konkreta situationer eller den egna erfarenheten.</p> <p>* Förståelsen förutsätter också då det gäller enkla ärenden talat standardspråk som är långsammare än normalt och riktat till lyssnaren.</p>	<p>* Kan berätta kort om sig själv och sin närmaste krets. Reder sig i de allra enklaste dialogerna och servicesituationerna. Behöver ibland hjälp av samtalspartnern.</p> <p>* Kan uttrycka sig flytande om det mest bekanta, annars är pauser och avbrott mycket vanliga.</p> <p>* Uttalet kan ibland orsaka förståelseproblem.</p> <p>* Behärskar ett begränsat antal korta utantillärda uttryck, det mest centrala ordförrådet och grundläggande satsstrukturer.</p> <p>* Elementära grammatikaliska fel förekommer i hög grad också i mycket enkelt tal.</p>	<p>* Kan läsa bekanta och en del obekanta ord. Förstår korta meddelanden som handlar om vardag och rutiner eller där det ges enkla instruktioner.</p> <p>* Kan hitta enskilda behövliga uppgifter i en kort text (postkort, väderrapporter).</p> <p>* Läser och förstår också ett kort textstycke mycket långsamt.</p>	<p>* Reder sig i enkla lätt förutsebara skrivuppgifter i de mest bekanta situationerna som anknyter till vardagliga behov och erfarenheter.</p> <p>* Kan skriva enkla texter (ett enkelt postkort, personuppgifter, enkel diktamen).</p> <p>* Behärskar de allra vanligaste orden och uttrycken som har att göra med detaljer eller konkreta behov i studerandes eget liv. Kan skriva några meningar som består av enkla satser.</p> <p>* Många slags fel förekommer i elementär fri skrivning.</p>

Färdighetsnivå A2		Grundförutsättningar för direkt socialt umgänge samt kort redogörelse			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
A2.1	Den grundläggande språkfärdighetens begynnelsekedje	<p>* Kan förstå enkelt tal eller följa med i en diskussion om ämnen som är direkt viktiga för honom eller henne.</p> <p>* Förstår det mest centrala innehållet i korta, enkla diskussioner som intresserar (anvisningar, meddelanden) och upptäcker när man på teve övergår från ett ämne till ett annat.</p> <p>* Förståelse av också ett enkelt budskap förutsätter tydligt standardspråk i normalt tempo, och kräver dessutom ofta upprepning.</p>	<p>* Kan med korta satser berätta om sin närmaste krets. Reder sig i enkelt umgänge och i de vanligaste servicesituationerna. Kan inleda och avsluta en kort dialog men sällan själv uppehålla en längre diskussion.</p> <p>* Vissa bekanta avsnitt är flytande, men det förekommer många klart uppenbara pauser och felaktiga inledningar i talet.</p> <p>* Uttalet är förståeligt trots att den främmande accenten är mycket uppenbar och trots att det felaktiga uttalet kan vålla enstaka problem med förståelsen.</p> <p>* Behärskar det lätt förutsebara basordförrådet och många av de viktigaste strukturerna (såsom konjunktioner och tempusformer i förfluten tid).</p> <p>* Behärskar i fritt tal den allra enklaste grammatiken på elementär nivå, men fortfarande förekommer det många fel även i språkets grundstrukturer.</p>	<p>* Förstår enkla texter som innehåller det allra vanligaste ordförrådet (privata brev, korta nyhetsartiklar, vardagliga bruksanvisningar).</p> <p>* Förstår huvudtankarna i texter och vissa detaljer i en text på några stycken. Kan lokalisera och jämföra enskilda uppgifter och klarar lätt av enkel slutledning utgående från sammanhanget.</p> <p>* Läser och förstår också korta textstycken långsamt.</p>	<p>* Reder sig i skrivuppgifter i de mest rutinmässiga vardagssituationerna.</p> <p>* Kan skriva korta, enkla meddelanden (personliga brev, lappar) som har att göra med vardagliga behov och enkla, katalogmässiga beskrivningar om mycket bekanta ämnen (verkliga eller fiktiva personer, händelser, egna och familjens planer).</p> <p>* Behärskar ett konkret ordförråd som anknyter till grundbehov samt grundläggande tempusformer och satser som är samordnade med enkla bindeord (och, men).</p> <p>* Kan skriva de allra enklaste orden och strukturerna ganska rätt men gör gång på gång fundamentala fel (tempusformer, böjning) och använder många klumpiga uttryck i fri skrivning.</p>

Färdighetsnivå A2		Grundförutsättningar för direkt socialt umgänge samt kort redogörelse			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
A2.2	Grundläggande språkfärdighet stadd i utveckling	<p>* Förstår tillräckligt för att kunna tillfredsställa sina konkreta behov. Kan i stora drag följa tydligt tal om fakta.</p> <p>* Kan i allmänhet känna igen ämnet i en pågående diskussion. Förstår vanlig vokabulär och ett mycket begränsat antal idiom i situationsbundet tal som handlar om bekanta eller allmänt kända ämnen.</p> <p>* Förståelsen också av enkla budskap förutsätter standardspråk som uttalas långsamt och tydligt och dessutom rätt ofta behöver upprepas.</p>	<p>* Kan ge en kort, katalogmässig beskrivning om sin närmaste krets och dess vardag. Kan delta i rutinsamtal om egna angelägenheter eller sådant som är viktigt för en själv. Kan behöva hjälp för att diskutera och måste undvika vissa ämnesområden.</p> <p>* Talet är tidvis flytande men olika slags avbrott är mycket uppenbara.</p> <p>* Uttalet är förståeligt trots att den främmande accenten är uppenbar och felaktigt uttal förekommer.</p> <p>* Behärskar ett vanligt, vardagligt ordförråd och några idiomatiska uttryck ganska bra. Behärskar flera enkla och även några mera krävande strukturer.</p> <p>* I mera omfattande fritt tal förekommer många fundamentala fel (t.ex. i verbens tempusformer) som tidvis kan göra talet svårförståeligt.</p>	<p>* Förstår huvudtankarna och vissa detaljer i meddelanden på några stycken i alldagliga sammanhang som i viss mån är krävande (reklam, brev, matsedlar, tidtabeller)</p> <p>samt faktatexter (bruksanvisningar, smånotiser).</p> <p>* Kan skaffa ny lätt förutsebar information om bekanta ämnen i välstrukturerade texter på några stycken. Kan utgående från formen och kontexten sluta sig till betydelsen av obekanta ord.</p> <p>* Upprepad läsning och hjälpmedel är ofta nödvändiga för förståelsen av ett textstycke.</p>	<p>* Reder sig i skrivuppgifter i rutinmässiga vardagsituationer.</p> <p>* Kan skriva en mycket kort, enkel beskrivning av händelser, tidigare aktiviteter och personliga erfarenheter eller om alldagliga ting i sin livsmiljö (korta brev, minneslappar, ansökningar, telefonmeddelanden).</p> <p>* Behärskar det grundläggande alldagliga ordförrådet, strukturerna och de vanligaste sätten att binda ihop ord och satser.</p> <p>* Skriver enkla ord och strukturer rätt men gör fel i ovanligare strukturer och former och använder klumpiga uttryck.</p>

Färdighetsnivå B1		Att reda sig i vardagslivet			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
B1.1	Fungerande grundläggande språkfärdighet	<p>* Förstår huvudtankarna och viktiga detaljer i tal som behandlar teman som återkommer i skolan, på arbetet eller under fritiden, inklusive korta referat. Får tag i huvudpunkterna i radionyheter, filmer, tv-program och tydliga telefonmeddelanden.</p> <p>* Kan följa tal som baserar sig på gemensam erfarenhet eller allmänbildning. Förstår det gängse ordförrådet och ett visst antal idiom.</p> <p>* Förståelse av längre talsekvenser förutsätter tydligare och långsammare standardspråk än normalt. Upprepningar behövs då och då.</p>	<p>* Kan berätta också vissa detaljer om bekanta saker. Reder sig i de vanligaste all dagliga situationerna och inofficiella samtal på språkområdet. Kan kommunicera om sådant som är viktigt för studerande själv även i lite mer krävande situationer. En lång framställning eller abstrakta ämnen ger upphov till uppenbara svårigheter.</p> <p>* Kan uppehålla förståeligt tal men pauser och tveksamhet förekommer i längre talsekvenser.</p> <p>* Uttalet är klart förståeligt trots att den främmande accenten tidvis är uppenbar och uttalsfel i viss mån förekommer.</p> <p>* Kan använda ett ganska omfattande vardagligt ordförråd samt några allmänna fraser och idiom. Använder många olika slag av strukturer.</p> <p>* I längre fritt tal är grammatikfel vanliga (t.ex. artiklar och ändelser saknas), men de stör sällan förståelsen.</p>	<p>* Kan läsa många slags texter på några sidor (tabeller, kalendrar, kursprogram, kokböcker) om bekanta ämnen och utan förberedelser följa huvudtankar, nyckelord och viktiga detaljer i texten.</p> <p>* Kan följa huvudtankarna, nyckelord och viktiga detaljer i en text på ett par sidor som behandlar ett bekant ämne.</p> <p>* Förståelsen kan vara bristfällig då det gäller ämnesområden som avviker från all dagliga erfarenheter samt detaljer i texten.</p>	<p>* Kan skriva förståelig text som i viss mån förmedlar detaljerad vardagskunskap om verkliga eller fiktiva ämnen som intresserar.</p> <p>* Kan skriva en klart utformad koherent text genom att foga ihop enskilda uttryck till längre avsnitt (brev, beskrivningar, berättelser, telefonmeddelanden). Kan effektivt förmedla bekant information genom de vanligaste formerna av skriftlig kommunikation.</p> <p>* Behärskar ett tillräckligt ordförråd och de strukturer som behövs för texter i de flesta bekanta situationer, trots att interferens och uppenbara omskrivningar förekommer.</p> <p>* Det rutinmässiga språkstoffet och grundstrukturerna är redan relativt felfria, men en del mer krävande strukturer och ordfogningar orsakar problem.</p>

Färdighetsnivå B1		Att reda sig i vardagslivet			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
B1.2	Flytande grundläggande språkfärdighet	<p>* Förstår tydlig, faktabaserad information som anknyter till bekanta och relativt allmänna ämnen i sammanhang som i viss mån är krävande (indirekta förfrågningar, arbetsdiskussioner, förutsebara telefonmeddelanden).</p> <p>* Förstår huvudpunkterna och de viktigaste detaljerna i en pågående, formell eller informell mera omfattande diskussion.</p> <p>* Förståelse förutsätter standardspråk eller en relativt bekant accent samt sporadiska upprepningar och omformuleringar.</p> <p>Diskussioner mellan infödda i snabbt tempo samt okända detaljer om främmande ämnesområden orsakar problem.</p>	<p>* Kan med beskrivningar, specificeringar och jämförelser berätta om vanliga, konkreta ämnen och kan också redogöra för andra ämnen såsom filmer, böcker eller musik. Kan kommunicera säkert i de flesta vanliga situationer. Den språkliga framställningen är kanske inte särskilt exakt.</p> <p>* Kan uttrycka sig relativt obehindrat. Trots att pauser och avbrott förekommer fortsätter talet och studerande gör sig förstådd.</p> <p>* Uttalet är mycket lätt att förstå trots att intonationen och betoningen inte helt motsvarar målspråkets.</p> <p>* Kan använda ett ganska omfattande ordförråd och vanliga idiom. Använder även många slags strukturer och komplicerade satser.</p> <p>* Grammatikfel förekommer i viss mån men stör sällan mer omfattande kommunikation.</p>	<p>* Kan läsa texter på några stycken om många slags ämnesområden (tidningsartiklar, broschyrer, bruksanvisningar, enkel skönlitteratur) och klarar också av texter som kräver en viss slutledningsförmåga i praktiska situationer som är viktiga för en själv.</p> <p>* Kan söka fram och kombinera uppgifter ur olika texter på några sidor för att utföra en viss uppgift.</p> <p>* Vissa detaljer och nyanser i långa texter kan förbli oklara.</p>	<p>* Kan skriva personliga och mer offentliga meddelanden, och i dem innefatta nyheter och uttrycka tankar om bekanta abstrakta ämnen och om kultur som exempelvis musik eller film.</p> <p>* Kan skriva en disponerad text på några stycken (anteckningar, korta sammandrag och redogörelser utifrån en klar diskussion eller framställning).</p> <p>Kan i viss mån motivera sina huvudtankar och ta hänsyn till läsaren.</p> <p>* Behärskar ordförråd och satsstrukturer som behövs för många slag av skrivande. Kan uttrycka samordning och underordning.</p> <p>* Kan skriva ett förståeligt och relativt felfritt språk, låt vara att det förekommer fel i krävande strukturer, i textens disposition och stil och att påverkan från modersmålet eller något annat språk är uppenbar.</p>

Färdighetsnivå B2		Att klara sig i regelbundet umgänge med infödda			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
B2.1	Självständig språkfärdighet, grundnivå	<p>* Förstår de centrala tankarna i muntlig framställning som är invecklad till språk och innehåll och som behandlar konkreta eller abstrakta ämnesområden. Kan följa detaljerade framställningar av allmänt intresse (nyheter, intervjuer, filmer, föreläsningar).</p> <p>* Förstår huvudpunkterna i det talade, talarens avsikter och attityder, stil och grad av formalitet. Kan följa omfattande tal och invecklad argumentation om talets gång är tydligt markerad (t.ex. genom bindeord eller rytmisering). Kan komprimera innehållet eller återge de centrala detaljerna i det hörda.</p> <p>* Förstår en stor del av en pågående diskussion men kan uppleva det svårt att förstå ett samtal i snabbt tempo som förs mellan infödda talare om dessa inte på något sätt försöker förtydliga budskapet.</p>	<p>* Kan presentera klara och exakta beskrivningar av många slags erfarenheter, berätta om sina känslor samt redogöra för vilken personlig betydelse händelser och erfarenheter har. Kan aktivt delta i de flesta praktiska och sociala situationer samt i relativt formella diskussioner. Är kapabel att regelbundet kommunicera med infödda utan att oavsiktligt göra sig löjlig eller irriterande. Den språkliga framställningen är inte alltid helt elegant.</p> <p>* Kan tala i ganska jämnt tempo och längre pauser i det talade förekommer endast sällan.</p> <p>* Uttalet och intonationen är tydliga och naturliga.</p> <p>* Kan mångsidigt använda språkets strukturer och ett relativt omfattande ordförråd som inkluderar idiomatiska och abstrakta ord. Visar en växande förmåga att reagera på de formkrav som situationen ställer.</p> <p>* Behärskar grammatiken rätt väl och sporadiska fel försvårar i allmänhet inte förståelsen.</p>	<p>* Kan självständigt läsa texter på några sidor (tidningsartiklar, noveller, underhållnings- och faktaalitteratur, rapporter och detaljerade anvisningar) inom den egna branschen eller på allmänna ämnesområden. Texterna kan handla om abstrakta eller fackmässiga ämnen och innehålla fakta, attityder och åsikter.</p> <p>* Kan känna igen skribentens avsikt och textens syfte och lokalisera flera olika detaljer i en lång text. Kan snabbt se textinnehållet och bruksvärdet i ny information för att besluta om det lönar sig att bekanta sig närmare med texten.</p> <p>* Endast idiom och kulturella anspelningar i långa texter vållar problem.</p>	<p>* Kan skriva klart och detaljerat om många ämnesområden som intresserar, om bekanta abstrakta ämnen, rutinmässiga saktexter samt mer formella sociala meddelanden (kritik, affärsbrev, anvisningar, ansökningar, sammandrag).</p> <p>* Kan effektivt uttrycka sina kunskaper och åsikter i skrift samt kommentera andras synpunkter. Kan i sina texter kombinera eller komprimera information från olika källor.</p> <p>* Behärskar ett omfattande ordförråd och krävande satsstrukturer samt språkliga medel för att åstadkomma en klar och koherent text. Följsamheten i olika nyanser och stilar är begränsad och i en lång framställning kan hopp från en sak till en annan förekomma.</p> <p>* Behärskar rättskrivning, grammatik och användning av skiljetecken rätt bra och felen leder inte till missförstånd. Modersmålets inflytande kan synas i det skrivna. Krävande strukturer samt följsamheten i uttryck och stil kan vålla problem.</p>

Färdighetsnivå B2		Att klara sig i regelbundet umgänge med infödda			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
B2.2	Fungerande självständig språkfärdighet	<p>* Förstår pågående eller bandat, klart disponerat standardspråk i alla situationer inom det sociala livet, utbildning och arbetsliv (inklusive officiella samtal och livliga samtal mellan infödda).</p> <p>* Kan för krävande uppgifter kombinera invecklad och detaljerad information utifrån omfattande diskussioner eller framställningar. Kan sluta sig till uttalade attityder och sociokulturella anspelningar samt kritiskt bedöma det hörda.</p> <p>* Förstår främmande talare och språkformer. Kraftigt bakgrundsbuller, språklig humor, ovanliga idiom samt kulturella anspelningar kan ännu vålla svårigheter.</p>	<p>* Kan hålla en förberedd framställning om många slags allmänna ämnen. Är kapabel att umgås och fritt och behändigt kommunicera med infödda talare. Kan diskutera och underhandla om mångahanda saker, framföra och kommentera krävande tankegångar och haka på andras inlägg. Kan uttrycka sig säkert, tydligt och artigt enligt situationens krav. Framställningen kan vara schematisk och talaren måste ibland tillgripa omskrivningar.</p> <p>* Kan kommunicera spontant, ofta mycket flytande och obehindrat trots sporadisk tveksamhet.</p> <p>* Uttalet och intonationen är mycket tydliga och naturliga.</p> <p>* Behärskar omfattande språkliga medel för att uttrycka konkreta och abstrakta, bekanta och obekanta ämnesområden säkert och tydligt i enlighet med situationens formella krav. Språkliga orsaker begränsar mycket sällan framställningen.</p> <p>* Behärskar grammatiken väl. Talaren korrigerar ofta själv sina fel och felen stör inte förståelsen.</p>	<p>* Kan självständigt läsa invecklade texter på flera sidor som skrivits för olika ändamål (dagstidningar, noveller, skönlitteratur). En del av dem kan vara obekanta eller endast delvis bekanta men betydelsefulla för personen själv.</p> <p>* Kan känna igen skribentens attityd och textens syfte. Kan lokalisera och kombinera flera abstrakta uppgifter i invecklade texter. Förstår tillräckligt för att kunna komprimera huvudpunkterna eller uttrycka dem på ett annat sätt.</p> <p>* Endast idiom och kulturella anspelningar i långa texter vållar problem.</p>	<p>* Kan skriva tydliga, detaljerade, formella och informella texter om invecklade verkliga eller fiktiva händelser och erfarenheter för bekanta och tidvis obekanta läsare. Kan skriva essäer, formella eller informella redogörelser, göra erforderliga anteckningar och sammandrag.</p> <p>* Kan skriva klara och välstrukturerade texter, uttrycka sin åsikt, argumentera systematiskt, analysera, resonera samt komprimera uppgifter och tankar.</p> <p>* Det språkliga uttrycksförrådet begränsar inte skrivandet märkbart.</p> <p>* Behärskar grammatiken, ordförrådet och textuppläggningsen väl. Fel kan förekomma i ovanliga strukturer, i idiomatiska uttryck samt i stilfrågor.</p>

Färdighetsnivå C1-C2		Att klara sig i många olika slag av krävande språkbrukssituationer			
		Hörförståelse	Tal	Läsförståelse	Skrivning
C1.1	Avancerad språkfärdighet, grundnivå	<p>* Kan relativt lätt förstå längre tal eller framställningar (filmer, föreläsningar, diskussioner, debatter) om olika bekanta och allmänna ämnen även om det talade inte är tydligt strukturerat och innehåller idiomatiska uttryck och registerbyten.</p> <p>* Har lätt för att förstå olika slags inspelningar i detalj och lägger märke till relationen mellan talarna samt deras avsikter.</p> <p>* En främmande accent eller mycket dialektalt talspråk vållar svårigheter.</p>	<p>* Är kapabel att hålla en längre, förberedd och även formell framställning. Kan aktivt delta i invecklade situationer med abstrakta och detaljerade ämnen samt leda rutinmässiga möten och smågrupper. Kan använda språket för social interaktion av många slag. Variationen mellan olika stilarter och språkformer vållar svårigheter.</p> <p>* Kan kommunicera flytande, spontant och nästan obehindrat.</p> <p>* Kan variera intonationen och placera satsbetoningen rätt för att uttrycka också de allra finaste betydelsenanserna.</p> <p>* Behärskar ett omfattande struktur- och ordförråd som synnerligen sällan begränsar kommunikationen. Kan uttrycka sig säkert, tydligt och artigt enligt situationens krav.</p> <p>* Behärskar grammatiken väl. En del slumpmässiga fel försvårar inte förståelsen och talaren kan ofta korrigera dem själv.</p>	<p>* Förstår i detalj relativt långa och invecklade texter på olika områden.</p> <p>* Kan efter behov variera sitt sätt att läsa. Kan läsa kritiskt och bedöma stilistiska nyanser samt lägger märke till skribentens attityder och dolda betydelser i texten. Kan lokalisera och kombinera många slags abstrakta uppgifter i invecklade texter, komprimera dem och dra krävande slutsatser utifrån texterna.</p> <p>* För att förstå de mest krävande detaljerna och idiomatiska avsnitten i en text behövs hjälpmedel eller flera omläsningar.</p>	<p>* Kan skriva tydliga, välstrukturerade texter om invecklade ämnen, uttrycka sig exakt och ta hänsyn till mottagaren. Kan skriva om verkliga och fiktiva ämnen med en säker och personlig stil och kan använda språket smidigt och mångsidigt. Kan skriva tydliga och omfattande redogörelser också om krävande ämnen.</p> <p>* Skribenten visar att han eller hon behärskar många sätt att disponera texten och göra den mer koherent.</p> <p>* Det språkliga uttrycksförrådet är mycket omfattande. Behärskar idiomatiska uttryck och vanliga fraser väl.</p> <p>* Behärskar grammatiken, ordförrådet och textuppläggningsen mycket väl. Fel kan sporadiskt förekomma i idiomatiska uttryck samt i stilfrågor.</p>